

Elektirel Çokkültürlü Eitim Öretmen Yeterlikleri Ölçeði (EÇEÖYÖ)

RECOMMENDED CITATION

memjavad (2026). *Elektirel Çokkültürlü Eitim Öretmen Yeterlikleri Ölçeði (EÇEÖYÖ)*.
Turkish Psychological Scales. Retrieved from
<https://tr-scales.arabpsychology.com/?p=20856>

Özet

Ele?tirel Çokkültürlü E?itim Ö?retmen Yeterlikleri Ölçe?i (EÇEÖYÖ), ö?retmenlerin ele?tirel çokkültürlü e?itim yakla??mlar?na ili?kin yeterlik düzeylerini ölçmek amac?yla geli?tirilmis 42 maddelik bir araçtır. Bu ölçek, e?itimcilerin kültürel çe?itlili?i, e?itsizli?i ve sosyal adaleti ders içeriklerine ve pedagojik uygulamalar?na ne derece entegre edebildiklerini de?erlendirmeyi hedefler. Ölçek geli?tirme çal??mas?, 2017 y?l?nda Yasemin Acar Çiftçi taraf?ndan gerçekte?irilmis olup, yüksek düzeyde geçerlik ve güvenirlik kan?tlar? sunmaktadır.

Ölçek, ö?retmenlerin yalnızca kültürel fark?ndal???n? değil, aynı zamanda bu fark?ndal??? ele?tirel bir çerçevede kullanarak okullardaki ve toplumsal yapıdaki e?itsizlikleri giderme yönündeki pratik yeterliklerini de de?erlendirmektedir. EÇEÖYÖ, e?itim alan?nda çal??an ara?t?rmacılara ve politika yap?cılara, ö?retmen e?itim programları'nın etkinli?ini ölçme konusunda önemli bir araç sunmaktadır.

Anahtar Kelimeler

Ele?tirel Çokkültürlü E?itim, Ö?retmen Yeterlikleri, Çokkültürlülük, Ölçek Geli?tirme, Sosyal Adalet, E?itim Psikolojisi

Yazarlar

Yasemin Acar Çiftçi

Amaç

EÇEÖYÖ'nün temel amacı, ö?retmenlerin ele?tirel çokkültürlü e?itim alan?ndaki yeterliklerini sistematik ve güvenilir bir şekilde ölçebilecek, çok boyutlu bir ölçme aracı geli?tirmektir. Bu yeterlikler, ö?retmenlerin sınıf?larda ve okul ortamlar?nda kültürel çe?itlili?e kar?? sergiledikleri tutumlar?, bilgi düzeylerini ve uygulama becerilerini kapsamaktadır.

Ölçek, özellikle ö?retmenlerin mevcut e?itim sistemleri içindeki yapısal e?itsizlikleri ele?tirel bir gözle de?erlendirme ve bu e?itsizlikleri azaltmaya yönelik pedagojik stratejiler geli?tirme yeteneklerini belirlemeye odaklanmaktadır. Bu sayede, ö?retmen yeti?tirme programları'nın ve hizmet içi e?itimlerin ihtiyaç analizine katkıda bulunulması amaçlanmaktadır.

Yapı

Ele?tirel Çokkültürlü E?itim Ö?retmen Yeterlikleri Ölçe?i, çok boyutlu bir yapıyı ölçmektedir. Ölçek, ele?tirel çokkültürlü e?itim kuramı'nın temel bileşenleri do?rultusunda ö?retmen yeterliklerini dört ana faktör altında toplamaktadır. Bu faktörler, ö?retmenlerin kültürel kimlik ve

çeitlilik hakkındaki bilgileri, elektirel farkındalık düzeyleri, sosyal adalet ilkelerini uygulama becerileri ve müfredatı çokkültürlü perspektiflerle zenginletirme yetenekleri gibi alanları temsil etmektedir.

Ölçe'in 42 maddesi, öğretmenlerin hem bilişsel hem de duyuşsal alanlardaki yeterliklerini yansıtmaktadır. Ölçe'in kuramsal temeli, öğretmenlerin yalnızca kültürel farklılıklara hoşgörü göstermelerinin ötesinde, bu farklılıkların yarattığı güç dinamiklerini ve ayrımcılık biçimlerini elektirel bir bakış açısıyla analiz edebilme becerisine sahip olmaları gerektiği varsayımına dayanmaktadır.

Geçerlik

Ölçe'in yapı geçerliliğini test etmek amacıyla yapılan istatistiksel analizler, verilerin faktör analizine uygunluğunu güçlü bir şekilde desteklemiştir. Yapılan Kaiser Meyer Olkin (KMO) testi sonucu .901 olarak bulunmuştur. Bu değer, verilerin örneklem büyüklüğü ve maddeler arasındaki ilişkinin faktör analizi için mükemmel düzeyde uygun olduğunu göstermektedir.

Ayrıca, maddeler arasındaki ilişkinin anlamlı olup olmadığını belirlemek için uygulanan Bartlett Küresellik testi, $X^2=9,748.766$ ($sd=780$) ve $p<.001$ değerleriyle anlamlı bulunmuştur. Bu sonuçlar, ölçek maddeleri arasında anlamlı korelasyonlar olduğunu ve ölçülen yapıyı çok boyutlu doyasını doğrulayarak, ölçe'in yapı geçerliğini güçlü kanıtlar sunmaktadır.

Güvenirlik

EÇEÖYÖ'nün iç tutarlılık güvenilirliği, dört faktörlü yapı üzerinden gerçekleştirilen madde analizleri sonucunda hesaplanmıştır. 42 maddelik ölçe'in bütünü için hesaplanan güvenirlik katsayısı (Cronbach's Alpha) $\alpha=.845$ olarak tespit edilmiştir.

Bu $\alpha=.845$ değeri, psikometrik standartlara göre ölçe'in yüksek düzeyde güvenilir olduğunu ve maddelerin tutarlı bir şekilde aynı yapıyı ölçtüğünü göstermektedir. Dört faktörün her biri için ayrı ayrı yapılan güvenilirlik analizleri de bu yüksek tutarlılığı desteklemektedir, bu da ölçe'in hem genel hem de alt boyutlarda sağlam bir ölçüm yaptığını kanıtlamaktadır.

Faktör Analizi

Ölçek geliştirme çalışması kapsamında gerçekleştirilen Faktör Analizi, ölçe'in elektirel çokkültürlü eğitim yeterliklerini ölçen dört temel boyuttan oluştuğunu ortaya koymuştur. Analiz öncesinde, verilerin uygunluğunu değerlendirmek için Kaiser Meyer Olkin (KMO) testi kullanılmış ve .901 gibi yüksek bir değer elde edilmiştir. Bu, örneklemin faktörleştirmeye uygun olduğunu işaret eder.

Bartlett Küresellik testi sonuçlar? ($p<.001$), maddeler aras?nda anlaml? ili?kilerin varl???n? do?rulayarak faktör analizi yap?labilirli?ini peki?tirmi?tir. Analizler sonucunda elde edilen dört faktörlü yap?, kuramsal beklentilerle uyumlu olup, elektirel çokkültürlü eitim farkl? yeterlik alanlar?n? ayr???arak ölçme kapasitesine sahip oldu?unu göstermi?tir.

Araç

Test Türü: Geli?tirme (Özgün bir ölçme arac? geli?tirme çal??mas?d?)

Format: 42 maddeden olumaktadır. Derecelendirme format? Likert tipindedir.

Derecelendirme: "kesinlikle kat?lm?yorum" ile "kesinlikle kat?l?yorum" aras?nda de?i?en bir ölçek kullan?lm???r (Genellikle 5 veya 7 noktal? Likert format? kullan?l?r).

Mevcut Dil: Türkçe

Hedef Kitle: Öretmenler ve Eitimciler

Ya? Grubu: Yeti?kinler (Profesyonel Eitimciler)

Popölasyon Detaylar?: Ölçek, Türkiye'deki öretmenlerin yeterliklerini ölçmek üzere geli?tirilmi?tir.

Test Metodolojisi: Öz bildirim (Self-report) anket yöntemi kullan?larak veri toplanm???r.

Anahtar Kelimeler

Cronbach's Alpha, Çok Boyutluluk, Öretmen Eitimi, KMO, Bartlett Testi, Faktör Analizi

Yazarlar

Sorumlu Yazar: Yasemin Acar Çiftçi

Yazar ORCID Tan?mlay?c?s?: Bilgi mevcut de?ildir.

Kurum E-posta Adresleri: yasemin.acarciftci@yeniuyuzil.edu.tr

Yaz??ma Adresi: Bilgi mevcut de?ildir.

?zinler, Ücret ve Test Y?l?

Test Y?l?: 2017

?zinler ve Ücret: Ölçe'in akademik veya ticari amaçlarla kullan?m? için sorumlu yazar (Yasemin

Acar Çiftçi) ile ileti?ime geçilmesi gerekmektedir.

Ölçe?in orijinal PDF belgesi a?a??daki ba?lant?dan indirilebilir: elestirel-cokkulturlu-egitim-ogretmen-yeterlikleri-olcegi-eceoyo-toad.pdf

Kaynaklar

Acar-Çiftçi, Y. (2017). Ele?tirel Çokkültürlü E?itim Ö?retmen Yeterlikleri Ölçe?i (EÇEÖYÖ): Bir ölçek geli?tirme çal??mas?. *Journal of Suleyman Demirel University Institute of Social Sciences*. 26(1), 69-99.

Ele?tirel Çokkültürlü E?itim Ö?retmen Yeterlikleri Ölçe?i (EÇEÖYÖ) Maddeleri

ÖNEML?: A?a??daki ölçek maddeleri orijinal dillerinde korunmal? ve hiçbir ?ekilde de?i?tirilmemelidir.

Ölçe?in toplam madde say?s? 42'dir. Bu akademik ölçek giri?ine ait kaynak içerikte ölçek maddelerinin tamam? sunulmam??t?r. Maddelere ula?mak için lütfen yukar?da belirtilen referans makaleye ba?vurunuz.